

Előfizetési árak:
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések másékalt árak szerint.

A lap megjelenik minden oad-
 törtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: István-utca 9.
 hová a lap anyagi részét illető közle-
 menyek az előfizetési pénzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Képviselőnk beszámolója.

Ujpest, szeptember hó 5-én.

Négyszer huszonnégy óra múlva az Országház kapui bezárulnak. Ő felsége a király trónbeszédjének elhangzása után feloszlik az a képviselőház, amelynek tagjait öt évvel ezelőtt ruházta föl törvényhozói tiszttséggel a nemzet.

Volfner Tivadar, kerületünk országgyűlési képviselője, még az országgyűlés berekesztése és feloszlata előtt f. é. szeptember hó 7-én, a kerület székelyén, Gödöllőn be fog számolni választóinak öt évi működéséről s tisztán fogja képviselői mandátumát azok kezébe vissza helyezni, kik öt 1896-ban bizalmukkal megtisztelték.

Ez a beszámoló beszéd, meggyőződésünk szerint, a gödöllői országgyűlési képviselők működéséről szóló történetnek a legfényesebb lapja leendő, mert ket olyan mozzanatot fog feljegyezni amelylyel csak nagy ritkán találkozunk széles e hazában.

Az első mozzanat az, hogy Volfner Tivadar a *köteleltségteljesítés büszke tudatával* lép választói elé: a második mozzanat az, hogy a választók azzal fogják őt egyhangulag üdvözölni: *Nem csalódtunk benned! Teltekkel bizonyítottad be, hogy méltó valál bizalmunkra!*

Az Ország négyszázötvenhárom képviselője közül csak egy igen kis százalék fogja ezt magáról ily jogosan elmondhatni; a választó kerületeknek csak egy igen kis százaléka fogja képviselőjét

beszámolónapján ily őszinte szeretettel és tisztelettel fogadhatni!

Férfias büszkeség dagasztja a mi keblünket is ebben a pillanatban, amidőn a választók ezrei előtt kijelenthetjük, hogy **Volfner Tivadar**, méltó és érdemes képviselője volt kerületünknek, a gödöllői kerületnek, a magyar király kerületének az Országgyűlésen, s véghe-tetlen örömmel jegyezzük fel az utókor számára, hogy e kijelentésünk a kerület összes szabadelvű választóinak az egy-értelmű véleménye.

Az alkotmányos korszak kezdete, tehát 1867. óta ez az első eset a gödöllői kerületben, hogy az Országgyűlési képviselő nyugodt lelkiismerettel számol be választóinak; az első eset, hogy működésének kézzelfogható eredményeire rámutathat; az első eset, hogy a választók pártkülönbség nélkül tannbizony-ságot tesznek arról, hogy országgyűlési képviselőjük nemcsak a törvényhozó testületben, hanem az Országház falain kívül, a gyakorlati életben is hazafiasan, buzgón, erélyesen és szívósan képviselte és előmozdította az érdekeiket.

Igen, Volfner Tivadarnak köszönhető az, hogy a kerület erkölcsi értéke — amelylyel elődjei nem sokat törődtek — azon magas fokra emelkedett, amely a gödöllői kerületet az Országban méltón megillet.

Volfner Tivadar volt a gödöllői kerületnek az első képviselője, a ki nemcsak minden egyes községnek a közjóléti érdekeit, — hanem minden egyes

embernek a jogos érdekeit is hathatósan előmozdította.

Volfner Tivadar volt a gödöllői kerületnek első képviselője, a ki megválasztatása után soha sem mérlegelte, rá- avagy ellene szavazott-e a hozzáforduló, a közbenjárását kéro ügyes-bajos ember, szive és házának kapuja nyitva állott mindenki számára; személye, ideje, tehetsége s nagyon sok esetben a tárczája is rendelkezésére állott pártállásra való tekintet nélkül mindenki számára.

Nem sorolhatjuk ma fel kerületünk országgyűlési képviselőjének mindazon cselekedeteit, melyek a kerület közséégeinek javát mozdították elő; nem számlálhatjuk ma elő azokat az eseteket, melyekkel egyesek sorsán, ügyes-bajos dolgán önzetlenül s fáradságot nem ismerő módon lendített, ez ellen **Volfner Tivadar** országgyűlési képviselőnk ismert szerénysége s nemesszivűsége tiltakoznék legjobban, annyit azonban hangsulyozhatunk, hogy a gödöllői kerület szabadelvű választói még soha sem indultak oly örömmel és lelkesedéssel képviselőjük beszámolóját meghallgatni, mint most; még soha sem tartoztak egyetlen képviselőjüknek sem annyi köszönettel, mint a mostaninak, még soha sem viseltettek egyetlen képviselőjük iránt sem olyan meleg rokonszenvvel, mint Volfner Tivadar mostani képviselőjük iránt.

Az ő szombati beszámoló beszéde s a választók páratlan lelkesedése tanuskodni fognak a fenti sorokban kifejtett

TÁRCZA.

Csak tréfa volt.

Írta: Timár Balázs.

Képzelné is bajos lett volna kedvesebb családi életet, mint amilyent Kovách Gyurka élt a házasságuk első évében a feleségével. Amilyen kicsapongó, vig ezimbera volt annak előtte, amíg nem fonódtak karjaira Hymen rózsalánczai, épen olyan esendes, házias életű férj lett, mikor megnősült. Az a gyengéd szeretet, melylyel fiatal szép nejét megszerette, a házasság megkötése után nemcsak hogy apadni nem kezdett, de sőt mindegyre nőttön-nőtt. Anyira figyelmes volt, hogy sokszor már egy pillantásából is kitalálta a gondolatát a feleségének.

Csak akkor kedvetlenedett el nagyon, mikor egy esztendei házasság után sem mutatkozott a legkisebb jel sem, melyből családi örömeire lehetett volna következtetni. Pedig Kovách Gyurka élt-halt az apró gyermekéért. Sokszor órák hosszat eljátszott a szomszédok kis fiaeskájával mikor a térdére ültetve lovagoltatta, érezte, hogy még csak egy ilyen kis huszár hiányzik a házából és akkor egészen teljes lesz a boldogsága.

De hát a szeszélyes gölyamadar mind-egyre késett. A szomszédokhoz már kétszer is ellátogatott egymás után, de a Kovách Gyurka portáját következetesen elkerülte. Mint ilyen esetben rendszerint történni szokott, Kovách Gyurka is az asszonyát hibáztatta, mert bizonyosan azért kergeti el a

gölyát, hogy továbbra is olyan szép karesu maradjon, mint amilyen lánykorában volt.

Eleinte csak magában gyanúsította így meg a feleségét, de egyszer aztán élőszóval is kifejezést adott a gyanujának. Szemébe vágta az asszonynak, hogy ő az oka, hogy még mindig nincs gyermekük.

A szép asszony erélyesen tiltakozott az alaptalan vád ellen, de mikor látta, hogy a tiltakozása mit sem használ, a leghatásosabb női fegyverhez fordult — keservesen zokogni kezdett. Csakhogy most az egyszer a zokogása sem hatotta meg Kovách Gyurkát, pedig máskor az ég minden esillagát is lehozta volna, csak hogy a felesége szemében csillagó könyvesepeket főlészáríthassa.

És ettől az időtől kezdve örökös vendég volt náluk a viszálykodás. Egyik sem volt megelegetve a másik viselkedésével s csak azért nem beszéltek még a válásról, mert úgy magukban arról gondolkoztak mind a ketten, hogy hátha mégis kibékülhetnének.

De különösen a férj nem sok hajlandóságot mutatott a békülésre. Az utóbbi időben már annyira elhidegült a nejétől, hogy nem is járt rendes időben haza, hanem ki-kimaradt a legénykori barátaival mulatni. Végre is az asszony meguntta ezt a csúfos mellőzést. Egy este mikor a férj megint később jött haza a rendesnél, daczosan odaállt elébe:

— Megirtam a mamának, hogy holnap haza utazom.

— Nagyon bölesen teszi — válaszolt Kovách Gyurka, csak oly közömbösen, mintha a szabójával beszélt volna.

— De vissza sem jövök többé! Érti? El fogok válni magától, azt is megirtam a mamának.

— Azért járt hát tegnap délután Simon Gézánál. Jó nevű fiskális, okosan tette, hogy azt választotta.

— Az asszony elpirult, mint akit valamin rajtakapnak, amit titkolni akart. S a férje egykedvűen folytatta tovább:

— Tökéletesen igazza van, édesem. Maga még szép asszony, jobb szerencsét is csinálhat, mint hogyha velem marad.

— Megtiltom önnek, hogy engem édesének nevezzen. Mától kezdve nincs semmi közünk egymáshoz.

— Azaz, hogy tévedni méltóztatik, ön ma az én nevémet viseli és így én még mindig ura és parancsolója vagyok magácskának — édesem.

— Kiállhatatlan! — Ez az egyetlen szó volt a felelet, a melyre a haragos kis asszonyka még az urát méltatta, s azzal átsietett a másik szobába, hogy a holnapi utazásra megtegye a szükséges előkészületeket.

Kovách Gyurka mint egymagára maradt a szobában, úgy érezte, hogy fojtós, nehéz lett körülötte a levegő. Le akart feküdni, de egyszerre csak megdöngölte magát, újra felöltözködött és szó nélkül átsietett a kaszinóba. Későre járt már az idő, hát csak a kártya-szobában talált még látogatókat. Lehetek vagy huszan-huszonötön, s a négy zöldposztos asztal körül lévő majd minden széket elfoglaltak.

Gyurka is leült egyik asztal mellé. Egy ideig csak szótlanul nézte a játékosokat, aztán felállt s távozni akart. A szomszédos kis szobába ment (az volt a kaszinó ruhatára) hogy a felöltőjét magára vegye, mikor az elő szobából valaki bekiáltott a kártyázók közé:

nézetünk helyessége s igazsága mellett s éppen azért a kerület szabadelvű választó polgárainak hálás köszönetét őszintén tolmácsoljuk öt évi országgyűlési képviselői hasznos s sikeres működéséért s újra lelkesedéssel kiáltjuk ezrek ajkát megelőzve:

„Éljen **Volfner Tivadar!** kerületünk országgyűlési képviselője.“

Brankovics György.

Képviselői beszámoló. Az Ujpesti szabadelvű párt tisztelettel értesíti a nagyjedemű választó polgárokat, hogy kerületünk országgyűlési képviselője **Volfner Tivadar** f. é. szeptember hó 7-én d. e. 10 órakor a kerület székhelyén, Gödöllőn, a nagyvendéglőben tartja beszámolóját, melyre a t. választó közönséget tisztelettel meghívja.

A tanítói kar.

A „Társadalmi Lapok“ valószínűleg azon hiszemben, hogy népszerűségét növeli, ha a „Közérdek“ cikkeivel — sokszor jobb meggyőződése ellenére — ellenkező álláspontot foglal el, legutóbbi számában is „A tanítói kar“ ezim alatt „A tanév elején“ ezimű cikkünket bonczolgatja s velünk szemben a tanítói kart védelmezi.

Czéltalan munkát végzett!

A tanítói kart senki sem tiszteli jobban, mint a „Közérdek“ s ha hébe-korba egyes hiányokra, egyesek hibáira rámutat, azt csak azért teszi, mert a tanítói karnak minden egyes tagját az erkölcsnek és a műveltségnek legmagasabb fokán óhajtja látni.

A tanítói kar nem szorult rá a „Társadalmi Lapok“ védelmére. Van abban a tanítói karban elég önértzet s elég ügyes tollforgató ember, meg tudja az önmagát is védeni, ha igaztalanul támadtatik.

A védelem közzétételét pedig sohasem tagadta még meg a „Közérdek“ sem az egyesektől sem a testületektől.

Hogy „A tanév elején“ ezimű cikkünk igaztalan vádakát nem tartalmazott, legjobban bizonyítja az, hogy az elmondottak ellen a hivatottak közül senki sem szólalt fel s a „Társadalmi Lapok“ is, mielőtt a

— Hallottátok már, hogy Kovách Gyurka válik a feleségétől? Simon Géza lesz az asszony ügyvédje és azt beszélik, hogy a válás után feleségül is fogja venni.

A kártyázókat kínos zavarba ejtette ez a beszéd, mert azt hitték, hogy Kovách Gyurka még ott van közöttük. Csak mikor észrevették, hogy már eltávozott, akkor koezkázattak még egy-két semmit mondó feleletet.

Kovách Gyurkával még egyszer forogni kezdett a ruhatár.

— Hogyan? Az ő feleségét az az éhenkórász fiskális vegye el? Abból nem lesz semmi, akkor inkább el sem válik tőle.

Az előszobán keresztül kiosont a ruhatárból, s lábujhegyen távozott, hogy a többiek észre ne vegyék. Rohant egyenesen haza a feleségéhez. A szép asszony már éppen elvégezte az uti készülődéseket, mikor benyitott, s le szándékozott feködni.

Kovách Gyurka szó nélkül átölelte szépséges feleségét, akit most még szebbnek látott, mint az esküvőjük napján, s a hogy minden tiltakozása ellenére össze-vissza csókolta, megesküdött neki, hogy jobb lesz hozzá, mint valaha volt.

A szép asszony egészen elérzékenyedett, s újra lángot vetett szívében az a szikra, melyről már azt hitte, hogy végképen kialudt. Beleegyezett mindenbe. Csak még az nyugtalanította, hogy mit mondjon majd az ügyvédjének, hogy miért nem válik.

— Mond, hogy csak meg akartad tréfálni — tanácsolta a boldog férj szerelemittasan.

— Igen csak tréfa volt — ismételte gépiesen az asszony, s másnap ezt írta az ügyvédjének:

„Az istenre kérem el ne árulja, hogy csak tréfából híresztelte, hogy válni akarok az uramtól. Már kibékültünk.“

„roszakaratot.“ „a viszonyok teljes félre ismerését ránk“ fogta, nagyon jól tette volna ha ott szerzett volna magának tájékozást, a hol mi, mert ez esetben, meg tudta volna, kik voltak azok a tanítók, kiket „ad audiendum“ rendelt fel a legilletékesebb hatóság, de megtudott volna sok olyan részletet is, amelyet mi a tanítói kar tekintélyének megóvása érdekében, nem közöltünk s mélyen a fiókunkba rejtettünk.

Nem a „Közérdek“ irt tehát tájékoztatlanul, hanem a „Társadalmi Lapok“ s így nem a „Közérdek“, hanem a „Társadalmi Lapok“ a kiao-csiao-i mandarin.

Még egyet!

Tiszteljék mindenkinek a véleményét!

Eszünk ágába sines a szabad vélemény nyilvánításának jogát a tanítóktól megtagadni. Igazságérzetünk azonban nem tudja véleménynyilvánításnak elismerni azt, mikor egy tanító koresmákban, éjjeli kávéházakban azon előljáróságot, és azon felsőbb hatóságot, amelytől csak jót élvez, légből kapott vádakkal illet s oly kifejezésekkel tiszteli meg, amily kifejezéseket művelt ember még borizú állapotban sem használ.

Ez lehet minden más csak nem független véleménynyilvánítás.

Vajjon mit szólna a „Társadalmi Lapok“ felelős szerkesztője akkor, ha irodájának valamelyik alkalmazottja, józan avagy becsipett állapotban azt szónokolná róla, hogy: „számár“, „esaló“, „embernyúzó.“

Ezt is szabad véleménynek és szabad véleménynyilvánításnak tekintené?

S miután az ügyvédsegédek is „többnyire okos emberek“ s ha véleményüket nyilvánítva ócsárolják a főnököket, annak rendesen alapos oka szokott lenni: vajjon felemelné-e ócsárló segédjének a fizetését? Ugye, hogy nem!

Rögtön kiténné a szűrét az irodából.

A „Társadalmi Lapok“ ugyanerre népszerűség hajhászatból azt mondhatja: „Hja, paraszt, az más!“ Mi pedig azt mondjuk, hogy a felsőbb hatóság, az előljáróság, az iskolaszék, az iparostanoneziskolai bizottság stb. stb. becsülete sem Csáky szalmája! Pedig volt tanító, aki a fenti jelzők használatától sem riadt vissza.

Hogy a „Társadalmi Lapok“ egyik vagy másik tanítója követett-e el mulasztást, elhanyagolta-e kötelességét: azt a vizsgálat fogja kideríteni, s akkor meg tudja a „Társadalmi Lapok“ is, hogy ismét tullott a czélm, a midőn azt állította, hogy mindezeket csak úgy, ezért vagy azért fedezték fel.

A „Közérdek“ nem utazik felfedezésekben, mert az igazságot nem szükséges felfedezni, de szükséges azt kimondani, kimondjuk tehát — nem félve attól, hogy a „Társadalmi Lapok“ ismét a viszonyok teljes felismerését, vagy a rosszakaratot fogja ránk fogni, — még a következő igazságokat:

Nagyon rossz vért szül, hogy némely igazgatók és a tanítók, név- avagy születésnapjaik alkalmával megajándékozzák magukat növendékeikkel s az ajándékok költségeinek fedezésére gyűjtéseket rendeznek osztályaikban.

A mai sanyaru viszonyok között még a tandíjat s a könyvek árát is keservesen szurkolja ki a szülő: az ajándékokra való gyűjtések ellen tehát jogosan fellázad mind az öt érzeke.

Kérjük tehát a tanítói kart: a névnapi ajándékokra való gyűjtést szüntessék be.

Nagyon rossz vért szül, hogy a kézimunkát tanuló növendékek arra kényszerítik, hogy a tanítónő által megjelölt kereskedőnél vásárolják be a kézimunkához szükséges anyagot. Ennek a kényszernek ugyanis az a következménye, hogy például egy kötényke

anyaga, egy darabka vászon vagy szövet háromszor annyiba kerül, mintha azt készen vásárolnák.

Ez a kényszer nagy teher a szülőkre: ezt a tanítói karnak, illetőleg az igazgató uraknak meg kell a jövőben akadályozni.

Nagyon rossz vért szült, hogy a gyermekeket egyes iskolákban arra kényszerítik, hogy könyveit, irkáit, füzetét, írószereit ennél vagy annál a czégnél szerezze be, mert a máshol beszerzett nem jó.

Ez a kényszer megkárosítja a többi könyv- és papirkereskedőket; ez a kényszer árt a tanító tekintélyének s meg is van tiltva.

Midőn ennek a megakadályozására is felkérjük a tanítói kart, ismét hangsúlyozzuk, hogy nem elleasznyból tesszük ezt, hanem egyedül azért, hogy tanítói méltóságukat minden árnytól megóvjuk.

H I R E K.

— **Személyi hir.** Zsoldos János közigazgatási főjegyző szabadságáról f. é. szeptember hó 1-én visszaérkezett s az előljáróság vezetését átvette.

— **A királyné halála napja.** Szeptember hó 10-én, azon a gyászos emlékeztető napon, a melyen Magyarország elvesztette szerett királynéját, Erzsébetet, kegyeletes érzsében egyesül minden magyar szíve. Enapon gyászistenmiszelet lesz reggel 9 órakor az ujpesti római katolikus templomban.

— **Egy kérvény sorsa.** Az ujpesti iparostanonez-iskola 3 évről 3 évre választott tanítói véglegesítésért folyamadtak a mult évben. Kérvényüket az illetékes miniszter azzal küldte le az iparostanonez-iskola bizottságához, hogy azt saját hatáskörében és tetszése szerint intézze el. A bizottság persze, mely csak néhány hét előtt választotta meg az iparostanonez-iskola új tantestületét, a kérelemnek helyt nem adott, mielő az illető tanítókat írásbelileg értesítette.

— **Uj távirtdahivatal.** A budapesti m. kir. pósta- és távirtdahivatalóság Ujpesten a 4-ik számú póstahivatalnál (az egyesült villamossági r. t. gyártelepe) távirtdahivalt rendezett be s az a közforgalomnak már át is adatott.

— **A községközi vendéglő** bérletére vonatkozólag két ajánlat érkezett eddig a község előljáróságához. Nevezetesen *Karikás Lajos* és *Huszár Lajos* budapesti vendéglősök ajánlata. A községközi bolthelyiségek iránt is nagyobb érdeklődés mutatkozik. A legujabban *Band Gyula* budapesti kenyérsütő és lisztkereskedő bérelt ki két egymás mellett fekvő helyiséget. *Band* kenyerei a legízletesebb kenyerek közé tartoznak a székesfővárosban s így az ő bérletének ketszeres okból örvendünk.

— **Járdafektetés.** Az előljáróság a mult évben magára vállalta azt a kötelezettséget, hogy az Egyesült villamossági gyártelep előtt a járdát a község költségén lefekteti. Az előljáróság a munkálattal *Altdorfer József* vállalkozót bízta meg, a ki a járdát folyó méterenként 3 koronáért fogja lefektetni. A járda szegélyköből, a szegélykö mellett félméternyi szélességben szalag kövezésből s azután kavics kitöltésből fog állani. *Altdorfer* már többször dolgozott a községnek s mindig jó munkát végzett s teljesen megbízható vállalkozó.

— **Bizottsági ülés.** Az iparostanonez-iskola bizottsága f. é. szeptember hó 5-én d. u. 5 órakor ülést tart, melyen *Tóth József* kir. tanfelügyelő is jelen leend.

— **Az ujjalusiak mozgalma.** A „Rákospalotai Közlöny“ legujabb számában olvasuk, hogy Rákospalotán az Ujjalulakosai *Szél Manó* gyógyszerész elnökle mellett értekezletet tartottak, a melyen elhatározták, hogy az utcák esatornázása és világitása, póstahivatal és egy rendőrszoba felállítása, a tűztoronynak Ujjalul középpontjára való áthelyezése tárgyában a község előljáróságához és képviselőtestületéhez egy memorandumot intézzenek, melynek megszerkesztésével *Szél Manó*, s előterjesztésével *Stein József* és *Madarász* képviselők bizattak meg.

— **Öreg ember nem vén ember.** Rákospalota érdemes bírója *Tóth István* jegyet váltott özv. *Kulmanek* Venczelné szül. *Szöl-*

lősi Julianna asszonnyal Czepléden. A boldog jegyesek közül a vőlegény 79 éves s daczára évei számának nem vén ember.

Közigazgatási bejárás. Rákospalota-Ujpest-Duka-Váci helyi érdekű vasutnak ezen vasut Alag-Vándormajorosi szárnyvonalának f. é. szeptember hó 12-én és 13-án d. e. 9 órakor lesz a közigazgatási bejárása. Az új vasutvonal — melynek *Blaskovich* Elemér az engedményese — villanyos mozdonyokkal fog Budapesttől — Palota-Ujpest Alagi-major, Fóth, Veresegyháza, Szada, Batthyán, Kis-Szt.-Miklós, Vác-Hartyán, Duka és Vác között közlekedni s Dukánál Nérlsa-Rétság felé egy elágazással is fog birni.

Kinevezés. A m. kir. posta- és táviratigazgatója, a galga-hévízi postamesteri állásra *Resz Béla* tanítót nevére ki.

Férfi és női iparos-tanócskizsoklai értesítés. Az újpesti alsófoku iparos- és kereskedői tanócskizsokla összes osztályaiban az 1901—1902-ik tanévre a beiratások szeptember 5., 9. és 12-én este 7—9 óráig fognak megtartatni az iparos tanócskizsoklai igazgatói irodában Liliom-utca 5. szám alatt. A beiratáshoz kötelek minden tanócskizsokla elhozni előző évi ellenőrzési könyvecskéjét, himlőoltási igazolványát és születési bizonyítványát. A rendes tanítás szeptember 16-án este 7 órakor veszi kezdetét. Felhivatnak az összes iparos- és kereskedő urak, hogy tanócskizsoklaikat bezárólóg f. é. szeptember hó 16-ig annál inkább irassák be, mert az idő elteltével az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. értelmében mindenki 1 korona büntetéspénzt kötelek az iskola pénztárába befizetni. Figyelmeztetnek az iparostanócskizsokla, hogy miután a tanócskizsokla a község különböző részein vannak elhelyezve, az előbb jelentkezők vétetnek fel a lakásaikhoz közelebb eső iskolákba. A beiratások ezen tanévben hétfőn és esütőrtökön este 7—9-ig eszközöltetnek az iparos-tanócskizsokla igazgatói irodában. Az iparostanócskizsokla tankönyvek, rajz- és írószerek beszerzésére 1 korona 20 fillért fizetnek a beiratáskor. A kereskedőtanócskizsokla tankönyvek és könyvvezetési füzetek beszerzésére 2 koronát fizetnek. A tanítás az iparos- és kereskedői tanócskizsokla összes osztályaiban ezen tanévben addig míg az iparostanócskizsokla a községi képviselőtestület és az összes felekezeti lélkészek a tanócskizsokla megváltoztatása tárgyában véleményt mondanak és intézkednek, vasárnap délelőtt 8—12-ig leend, még pedig 8—11-ig rajz, 11—12 hittani-oktatásban részesülnek a növendékek; ezenkívül hétfőn és esütőrtökön este 7—9-ig közismeretekben fognak oktattatni. Azon iparostanócskizsokla, kik a rajz-tanításra nem kötelezhetők, valamint az összes kereskedőtanócskizsokla a vasárnap délelőtti rajz-tanulás helyett kedden 7—9-ig közismeretekre fognak oktattatni, azonban vasárnap délelőtt 11—12-ig a hittani oktatásra mindenki kötelek megjelenni. Felhivatnak a tanócskizsokla tartó összes iparos és kereskedő urak, hogy a tanócskizsoklaikat rendszeren küldjék el az iskolába, különben az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. értelmében 1 koronától 8 koronáig terjedhető pénzbírságra fognak büntetettetni. — Ugyanezen tanévben máz a községi női iparos-tanócskizsokla 2-ik osztálya is megnyílik. Ezen női iparos-tanócskizsokla felvétetnek azon leánynövendékek, a kik már életök 12-ik évét betöltötték. A női iparos-tanócskizsokla I-ső osztályában a rajzon kívül a szabásatra és fehérneművarrásra, a II-ik osztályban pedig a tarkaruha szabásra és varrásra oktattatnak a növendékek. A női iparos-tanócskizsokla a beírások f. évi szeptember 15-én délelőtt 11—12-ig az iparos-tanócskizsoklai igazgatói irodában Liliom-u. 5. sz. a. eszközöltetnek s minden vasárnap délelőtt 11—12-ig ez irányban az igazgatói irodában bővebb felvilágosítás nyerhetők. A rendes tanítás egyelőre vasárnap délután 2 órán és hétköznap délelőtt hetenkint 4 nap 2—2 órán át fog történni, mely f. é. szept. 29-én d. u. 2 órakor veszi kezdetét. Ezen női tanócskizsokla belépők tan- és beírás díjat nem fizetnek, sőt az iskola költségén láttatnak el mindenemű rajz-, író- és tanszerekkel valamint a női kézimunka-oktatáshoz és szabáshoz szükséges anyagokkal.

Eljegyzés. *Dubravitzky* Margit urhölgyet, *Dubravitzky* László vármegyei tb. főjegyző és neje szül. pillisi és szilassy *Szilassy* Borbála kedves leányát mult hó 29-én elje-

gyezte *Körmeny* Ferencz balaton-boglári földbirtokos.

A fertőző betegségek közül. Ez idő szerint csak a vörheny, hókhurut s a vérhas fordul elő községünk területén, de az is oly esekély számban, 7 nap alatt 1—1 eset, hogy aggodalomra s óvintézkedésekre még egyáltalában nincsen ok.

Halálozás. *Kántor Nándor* magy. kir. államvasuti főmérnök folyó hó 30-án életének 56-ik és boldog házasságának 23-ik évében, rövid szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogult hült tetemei szeptember hó 1-én kísértettek az örök nyugalom helyére. Az elhunytat özvegye *Kántor Nándorné* szül. *Krenner* Lujza, s gyermekei ifj. *Kántor Nándor* főreáliskolai tanár, *Kántor Béla* máv. hivatalnok, *Kántor Lujza* és *Kántor Elvira* gyászolják.

Szüreti ünnepélyek. Az újpesti iparostanócskizsokla f. é. szeptember hó 29-én a saját helyiségében, Király-u. 3. szüreti ünnepélyt rendez, melynek tiszta jövedelme részben az elaggott iparosok alapja, részben a testület pénztára javára fog fordítottatni. Személyjegy 60 fill. Családjegy 1 kor. 60 fill. Kezdeté délután 4 órakor. Finom cigánypecsenyéről s más jó magyaros ételekről, nemkülönb. jó italokról, finom boroeskáról gondoskodva van. — *Korona Takaré- és Előleg-Asztaltársaság* f. évi szeptember hó 15-én *Flanhofer* Józsefné vendéglőjében (Ujpest, Árpád-út 110. sz.) tombola, díjtekészés és táncszal egybekötött szüreti ünnepélyt rendez. Az ünnepély kezdete délután 2 órakor. A díjtekészés nyereségei: 1. díj: 1 liba, 2. díj: 1. kacska, 3. díj: 10 finom szivar. Belépti-díj: Személyjegy 50 fillér. — Családjegy 1 korona. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság 8 nappal később, szept. 22-én tartatik meg.

Lassale-ünnepély. Az újpesti szervezett munkások f. é. szeptember hó 14-én a „Nemzeti” kávéház összes ujonnan fel-díszített termeiben dal-, világposta-, táncszal- és műkedvelői színelőadással egybekötött Lassale-ünnepélyt rendeznek. Az emlékszedet *Dr. Goldner* Adolf elvtárs tartja. Kezdeté este pont 8 órakor. Belépti-díj: Személyjegy 1 K. Családjegy 2 K. Felül-fizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Az ünnepély után a „Takácsok” adatnak elő, melyben *Boros* Lajos, *Horváth* Erzsike *Zigó* Mátyás, *Rieb* Ferencz, *Tihelka* Ferencz, *Valkár* Géza, *Virág* János, *Schmoll* Antal, *Povelka* Vilma, *Gyalgóczi* Béla, *Szilágyi* János, *Balog* István, *Halasy* Erzsike, *Szalmásy* Gizella, *Szabó* András, *Kovács* Sándor, ifj. *Bauer* Gyula, *Bognár* Imre, *Biedermann* Dezső, *Kellner* Lajos, *Szöke* György, *Hecht* Hugó, *Bella* István, *Takáts* Imre, *Mentschel* Juliska, *Cservenka* Ilona, *Szatmári* Gizella, *Hetényi* Miksa, *Habakusz* József, *Üregi* Mariska, *Cservenka* Mariska, *Zsengellér* Lajos, *Blum* János, *Rátkai* Ilona, *Gáspár* Erzsike, *Mentschel* László, *Hannig* István, *Varga* Jakab, *Kallina* Ferencz, *Vaszer* István, *Barát* Ferencz, *Povelka* József, *Szöllősi* Mariska, *Vári* Jolán, *Benedek* Etel működnek közre.

Köszönetnyilvánítás.

Leánykánk elhunytá alkalmából sok oldalról érkezett részvétnyilatkozatokra mindenkinek külön-külön nem válaszolhatván, fogadják mindazok, a kik részvétükkel fájdalomukat enyhíteni iparkodtak, forró köszönetünket.

Ráday Antal községi jegyző és neje *Cselényi* Ilona.

SZÍNHÁZ és IRODALOM.

***A Kisfaludy színház — Ujpesten.** Nagy merészség volt, a mire *Bokros* József, a Kisfaludy színház igazgatója vállalkozott, két előadást rendezett társulatának legjobb tagjaival Ujpesten a Colosseumban, s ha anyagi nyereséggel nem is — de erkölcsi nyereséggel mindenesetre dícselkedhetik, a meny nyíben az a közönség, a mely az előadásokon jelen volt, elismeréssel nyilatkozott ugy az egyes színészek alakításáról, mint a játék összhangjáról, s ez az elismerés Ujpest közönsége részéről — a melyet a székesfővárosi színházak művészei elkényeztetettek — nem esekély értékű. Szombaton, aug. hó 31-én az „*Észter*” című bibliai melodráma került színre, melyben *Tordai* Etelka (*Észter*), *Guthi* Sarolta (*Vásti*), *Kispálfi* János

(*Méres*, udvari bolond), *Kiss* János (*Ahasverus*), *Földváry* József (*Mordekaj*), *Bereczky* Ferencz (*Hámán*), *Zilahy* János (*Minjámín*) a játékkal, *Hegedüs* Paula (*Hadassza*) és *Csajághy* Ferencz (*Főpap*) az énekkel arattak megérdemelt tapsokat.

Vasárnap, szeptember hó 1-én „*Kropacsok ur kalandjai*” adatott elő. *Endre* Jánosnak ezen első művéről csak dícséreteset mondhatunk. Vannak ugyan tagadhatatlan „*Kropacsok ur kalandjainál*” jobb bohózatok is, de láttunk mi már a fővárosi színpadokon gyöngébbeket is, s így „*Kropacsok ur kalandjai*” határozottan a jó bohózatok közé sorozandók. *Endre* bohózatának nagy előnye a cselekmények logikai összefüggése mind a négy felvonáson át és a színpadi technikája, melytől az ügyességet megtagadni nem lehet. A legnagyobb előnye azonban az, hogy a közönség jó kedvét folytonosan ébren tartja s minden felvonásban megkacagztatja. Már pedig a bohózatnak ez a fő célja. *Pompás* alak *Kropacsok* Venczel, az óbudai borkereskedő, akit *Kispálfi* János élénk játékkal, nyársolgáriás allűrjeivel nagyszerűen állított szeméink elé. Igen ügyes alakítás volt *Földváry* Józsefé, aki a nyugalmazott őrnagy, továbbá *Csajághy* Ferenczé, aki a „*Glecserek*” koresmárosának és *Somogyi* Károlyé, aki *Kropacsok* inasának a szerepét játszotta el. Ha *Csiki* Mihály hivatalnok-szerepében nem lett volna túlságosan rideg, ha *Reeskei* Hermin (*Kropacsok* felesége), *Hegedüs* Paula (*Kropacsok* leánya) kissé élénkebben, *Zilahy* János (bankár), *Szendrei* Béla (irodaigazgató) udvarlók kissé melegebben játszottak volna, akkor az előadás tökéletes lett volna. De miután nincs tökéletesség az ég alatt, így a szerző is, — a kit sokszor a lámpák elé hívtak a viharos tapsok — és a közönség is meg lehet elégedve az est sikerével, csak a társulat igazgatója érdemelt volna meg nagyobb támogatást. Reméljük azonban, hogy Ujpest hazafias s műpártoló közönsége, helyre fogja szombaton f. hó 7-én pótolni a mulasztást s tömegesen megnézi „*Észter*”-t, amelyet Ujpesten másodsor fog a Kisfaludy színház társulata előadni.

***Az állatok világa.** *Brehm* nagybecsű művéből, amelynek magyar kiadását *Méhely* Lajos szerkeszti, a 33-ik füzet is megjelent. E füzetben a fókáról szóló rendkívül érdekes rész véget ér s a szerzők az ötödik rend ismertetéséhez kezdenek, szólnán a rovarevőkről. Az általános rész után a *Mókusezékény*-félékre kerül a sor, azután pedig a szüfélékről van szó. Ezt a füzetet sok szövegrajz magyarázza. A vállalat kiadója még színes nyomatu műmellékletet is esatolt a kiválóan érdekes füzethez; amelynek, mint általában a mű minden egyes füzetének — 80 fillér az ára. Itt említtük meg, hogy „az állatok világa”-nak első, gyönyörű kötetű kötete már megjelent s a *Légrády* testvérek kiadóhivatalában (*Váci-körut* 78) bármikor megrendelhető. A vaskos s igen szépen illusztrált kötet 18 koronáért kapható. Azok, a kik a művet füzetenkint szerzik meg, minden kötethez bekötési táblát kapnak. Ennek ára 3 korona.

CSARNOK.

A mi hőseink.

— *Gracza és Záhony története* —

Korrajz.

7.

Írta: *Brankovics* György.

(Folytatás.)

— No hát nem menekülünk! — válaszolá *Forgách* izgatottan. Huzassa fel a hidat, eresztessen a kis árokba vizet. Rendelje be a termekbe az összes férfieselédseget, nyitassa ki az összes ablakokat. Az est beálltával nem szabad gyertyát egy szobában sem gyújtani.

A gazdatiszt elrohant, hogy a rendeleket végrehajtsa, a mire aztán olyan riadalom lón a gácsi várban, a melyt még a törökvilágban sem láttak falai között.

A gazdag fegyvertár falairól leszódték az összes fegyvereket, a nagy ebédlő-terembe hordták s megtöltötték. Töltéseket s fojtásokat készítettek előre s miután nem volt elég papirosuk, még az ugynevezett „angyal bankókat” sem kimélték meg, abból is fojtást csináltak.

Az est beálltával feltárltak az összes ablakok s minden ablak mellé töltött fegyverrel egy-egy férfi állott. Így várták *Gracza* látogatását egész éjjelig, ekkor azonban

